

Predstavitvi dokumentov ZSMS v naši krajevni skupnosti na rob

Kot že veste, se tudi v Zvezi socialistične mladine Slovenije pripravljamo na Kongres, 13. po vrsti. Znotraj organizacije v zvezi s tem teče določene aktivnosti, o katerih na tem mestu ne bi pisali. Namen tega prispevka je spoznati čim širši krog občanov z bistvenimi točkami našega programa in novostmi v statutu, ki sta sicer v fazi predloga in ju mora potrditi še kongres.

Kot lahko preberete v »Komentarju statuta«, se bo lahko v ZSMS včlanil vsak, ki je starejši od 15 let. Vabimo vas, da preberete naslednje vrstice, nam sporočite svoja stališča in pripombe.

Če se z nami strinjate in ste pripravljeni aktivno sodelovati pri našem delu, se lahko že danes včlanite med nas, ne glede na starost. Za nas je pojem mladinskosti (mladosti) opredeljen bolj ideološko kot biološko. Mlad je vsak, ki v sebi nosi mlade, še neujeljavljene ideje. Živimo v času, ko posamezniki, tudi po dopolnitvi doslej veljavne starostne meje (v ZSMS), živijo »podaljšano mladost«. Problemi izobraževanja, prve zaposlitve in stanovanja, kot najbolj tipični problemi mladih, postajajo vse bolj žgoči tudi za ljudi do 35. leta in čez. Zato se ne odrekamo prvenstveni skrbi za oblikovanje in uresničevanje interesov mladih. Že dolgo pa ni več skrivnost, da ZSMS s svojim delovanjem nagovarja vse državljane, vse vas torej, ki imate volilno pravico.

Naš naslov: OK ZSMS Grosuplje, Kolodvorska 2, Grosuplje, tel. 771-310.

Vabljeni — več nas je, močnejši smo!

za Predsedstvo OK ZSMS Grosuplje — sekretar OK ZSMS Zlatko Mehič

III. EKOLOGIJA

Vztrajanje pri sedanjih razvojnih konceptih, za katere je značilna enosmerna podrejenost narave interesom človeštva, dominacija parcialnega nad globalnim in razumevanje narave ter ljudi kot neomejenega recursa, je eden izmed možnih in realnih načinov kolektivnega samomora človeštva. ZSMS pri načrtovanju tega samomora noče sodelovati.

Dovclj velika, splošna in planetarna onesnaženost je razvidno pokazala na pet planetarnih omejitev, ki določajo življenje tega planeta in s tem obnašanje človeštva. To so zrak, zemlja, voda, surovine in prebivalstvo. Vse te dobrine, razen prebivalstva, ki grozi, da bo na nivoju celega planeta prebilo vse razumne meje, so končne in omejene.

ZA EKOLOŠKO PREEOBRAZBO SLOVENIJE

Slovenija, z onesnaženim zrakom v skoraj vseh urbanih centrih, z ogroženo podtalnico, z več kot 50% poškodovanega in umirajočega gozda, z 7% čistih površinskih vod, s kontaminirano hrano, s kašljajočimi otroci in bolehnimi odraslimi spada med najbolj degradirane in onesnažene regije Evrope. Dva milijona ljudi onesnažuje tako, kot da na tem delu planeta živi sedem milijonov prebivalcev. Jasno je, da prebivalstvo Slovenije trpi veliko zdravstveno škodo zaradi onesnaženosti, le da javnost ne razpolaga z nobenimi ocenami in celovitimi podatki o stopnji zdravstvene ogroženosti. Hkrati pa se slovensko gospodarstvo le počasi dviguje iz razvojne depresije, pomanjkanje akumulacije pa deluje kot argument proti vlaganjem v ekološko sanacijo slovenskega okolja. Takšnim razmišljanjem lahko odgovorimo samo z jasnim NE! Zaradi zdravja prebivalstva, zaradi uničenega okolja in zato, ker znanecem ne nameravamo pustiti urbane puščave, ne pristajamo več na ohranjanje ekstenzivnega koncepta razvoja, ki poleg ogromnih količin naravnih resursov in energije nekontrolirano uničuje slovensko okolje in izčrpuje prebivalstvo, ob tem, da se evropski standard kvalitete življenja vsak dan bolj oddaljuje. Naš koncept razvoja je koncept ničelne rasti porabe vseh naravnih dobrin (surovin, zemlje, vode, zraka, energije, prebivalstva) in neomejenega razvoja človekove ustvarjalnosti.

Slovenija ima zgodovinsko priložnost, da hkrati s sanacijo gospodarstva sproži tudi ekološko sanacijo. Največja koncentracija industrij z visoko stopnjo onesnaževanja je namreč ravno med industrijami, ki so v razvojni krizi. Zato mora vsaka tehnološka modernizacija hkrati sanirati vplive na okolje, če pa to ni možno, je potrebno industrijski obrat opustiti. Prednost pred širitvami proizvodnje pa mora imeti ekološka sanacija. Naš cilj je v dveh letih zaustaviti povečevanje onesnaževanja slovenskega okolja, do konca tisočletja pa zmanjšati stopnjo celotnega onesnaževanja vsaj za tretjino.

Ekološka sanacija Slovenije ni samo problem industrije, ampak reorganiziranja celotne družbe v skladu z ekološko paradigmo. To pomeni, da je potrebno na ekološke temelje »cepiti« tudi kmetijstvo, storitve in družbene dejavnosti kot tudi celoten koncept organiziranja družbe. S konceptom policentričnega razvoja je Slovenija dosegla relativno enakomerno poselitve in industrializacije. Decentraliziranost, lokalna avtonomija ob hkratni medsebojni močni informacijski povezavi pa so temelji družbe, ki je sposobna razvojne probleme reševati na čim nižjem nivoju.

ODPOVED JEDRSKI ENERGIJI

Jedrske elektrarne so zadnji simbol človekove vere v lastno vsemočnost, ki je hkrati tudi dokazal, kako je ta vera bila in je za človeka samega nevarna. Srednje velik jedrski kotel Černobila je prestrašil vso Evropo. ZSMS je imela v bojih proti jugoslovanskemu jedrskemu programu ključno vlogo, toda ta boj ni dokončno dobljen, dokler imamo v naši deželi dva živa pomnika jedrske dobe: Jedrsko elektrarno Krško in rudnik urana Žirovski vrh.

Jedrske elektrarne so kot vsaka druga tehnologija podvržene nepredvidljivemu človeškemu faktorju, ki jih naredi veliko bolj nevarne kot so to pokazali opravljeni statistični izračuni. Možne posledice še tako malo verjetne nesreče v Jedrski elektrarni Krško pa so lahko dolgotrajne in nepredvidljive, v skrajnem primeru katastrofalne (recimo izselitev večjega dela Slovenije).

Rudnik urana Žirovski vrh je nerentabilen, okoli njegovega vpliva na okolje in lokalno prebivalstvo pa se statno porajajo spori. Rudnik urana so v večini jedrskem energetskem ciklusu tisti del, kjer se sprošča največ radioaktivnosti in katerih delovanje je najbolj sporno in kontroveržno. RUŽV pa se nahaja 20 kilometrov od največjega urbanega centra Slovenije. V ZSMS se zato zavzemamo za čimprejšnjo zaprtje Jedrske elektrarne v Krškem na način, ki bo spodbudil orientacijo slovenskega gospodarstva k intenzivnemu gospodarstvu, in za takojšnjo zaprtje rudnika urana Žirovski vrh.

EKOLOGIJA BREZ MEJA

Radioaktivni oblaki, oblaki kislega dežja in zasinjane reke so porušile meddržavne meje in prisilile sosedske države na medsebojno sporazumevanje kako bi druga drugi čez mejo »podarila« čim manj onesnaženja. Oblikovani so mednarodni standardi, konvencije in sporazumi, ki kažejo na postopno oblikovanje svetovnega ekološkega prava. Vključitev v Združeno Evropo je možna samo ob upoštevanju tega prava. Zato se zavzemamo, da Slovenija izvaja posamezne mednarodne ekološke konvencije neglede na to, ali jih je Jugoslavija ratificirala ali ne. Ravno tako mora Slovenija hitro zmanjšati svoj izvoz onesnaženja (živeplovi in dušični oksidi, morje, Notranjska Reka, Soča, Drava, Sava in Mura), da si bo s tem lahko ustvarila ustrezno pogajalsko pozicijo s sosednjimi državami pri reševanju njihovega izvoza onesnaženja v Slovenijo.

ZA EKOLOŠKO OSVEŠČENO DRŽAVO

V združujoči se Evropi je država tista, ki nastopa proti kapitalu kot zaščitnik interesov varstva okolja in zdravega življenja. V naših razmerah sedanjega monopolnega strukturiranja političnega in gospodarskega prostora je država tista, za katero se skrivajo posamezni lobbyji, sam državni aparat pa nima ne mehanizmov in ne sredstev za izvajanje tudi tiste ekološke politike, ki jo je sprejela Skupščina SRS. Situacija je absurdna in je jasno dokazala polom teze o odmiranju države in podružbljanju mehanizmov odločanja. Skupščina je tista, ki mora določiti in nadzorovati izvajanje nacionalne ekološke politike. Zato se v ZSMS zavzemamo za tak državni aparat, ki bo sposoben skuščinske odločitve izvajati in ki bo za to razpolagal:

- z inšpekcijskimi službami, ki bodo financirane iz republiškega proračuna in s tem neodvisne od lokalnih centrov moči;
- s posebnim denarnim skladom, s katerim bo lahko spodbujal ekološko sanacijo posameznih industrij ali sprožil sanacijo posameznih ogroženih območij;
- s posebnim strokovnim zavodom, ki bo omogočal samostojno strokovno preverbo posameznih investicijskih projektov in posegov v prostor;
- s celovitim katarstvom onesnaževalcev in merilno mrežo, ki stalno spremlja stanje okolja v Sloveniji (zrak, površinske vode in podtalnice, plodna zemlja, radioaktivnost);
- pooblastili, da lahko blokira in prepreči vsak poseg v prostor, ki ni v skladu z opredeljeno ekološko politiko.

Le državni upravni organ za okolje, ki bo imel na razpolago našete mehanizme, je lahko garancija za uspešno nacionalno ekološko politiko. Hkrati pa je potrebno izoblikovati takšen pravni in ekonomski motivacijski sistem, ki bo silil posamezne producente k ekološko racionalnem obnašanju. Zato se zavzemamo, da:

- cena okolja (cena ekološke sanacije) postane sestavni del cene proizvoda;
- se uveljavijo svetovni emisijski in imisijski standardi, prilagojeni našim geografskim razmeram;
- lahko občan, skupina občanov, družbenopolitična skupnost ali podjetje sodno izterjajo povrnitev materialne in psihične škode povzročene z onesnaževanjem okolja s strani posameznega podjetja;
- se s kreditno, davčno in carinsko politiko spodbujaj razvoj in proizvodnjo novih energetsko in ekološko varčnih strojev in tehnologij in preusmerja industrijo k energetsko in ekološko varčnim tehnologijam;
- se dodatno obdavči potratne stroje (od avtomobilov, tovarniških strojev do gospodinskih aparatov) in razbremeni energetsko varčne. Mejo varčen/neverčen stroj naj znotraj posamezne skupine dinamično določa najvarčnejši model, ki je trenutno na razpolago na tržišču;
- se pri kritju stroškov sanacije posledic onesnaževanja dosledno izpelje načelo »PLAČA KDOR ONESNAŽUJE«;
- sodne kazni za izpuste nedovoljenih snovi ali za izpuste nad zakonsko določeno mejo znašajo tolikšen delež celotnega dohodka podjetja, da bo to motiviralo ekološko sanacijo.

ZA DRUŽBO KOT ZAPRT TEHNOLOŠKI KROG

Človeštvo izpušča v okolje okrog 8000 različnih snovi. Za večino od njih so na podlagi eksperimentov s testnimi živalmi določene dopustne emisijske meje, ki pa imajo dve splošni pomanjkljivosti:

— v laboratorijskih pogojih so določene za vsako snov posebej in torej ne upoštevajo možnega medsebojnega vpliva dveh ali več izmed 8000 snovi ali možnega medsebojnega vpliva izpusta in neke snovi, ki jo morda najdemo v manjših količinah v nekaterih posebnih biotopih;

— nova spoznanja lahko zavrnejo predhodno določeno dovoljeno emisijo, nasploh pa je zaradi kompleksnosti narave izredno težko, če že ne nemogoče, predvideti vse možne kratko in dolgoročne posledice izpusta posamezne snovi. Zato so dovoljene emisijske stopnje le zelo slab izhod v silii. Cilj celotnega pravnega in ekonomskega motivacijskega sistema torej ne more biti zmanjšati emisijo na dovoljeno mejo, temveč kontinuirano dosegati čim večje zmanjšanje vseh možnih emisij. V strateškem smislu pomeni takšna opredelitev odločitev za postopno organiziranje posameznih proizvodnih procesov kot tehnološko zaprtih, torej kot sistemov, ki razen vhodnih surovin ter repromaterialov in izhodnih izdelkov nimajo interakcij z okolico. Kolikor to ni možno doseči na ravni posameznih industrijskih obratov, da morebitne stranske produkte enega obrata izkoristijo drugi kot vhodne surovine, ali: da je celotna družba organizirana kot zaključena reprodukcijska veriga.

KOMENTAR K OSNUTKU STATUTA ZSMS

Besedilo pred vami skuša v najkrajših tetah povzeti in komentirati rešitve, ki smo jih vnesli v osnutek Statuta ZSMS, predvsem zaradi tega, ker ste vsi bralci Naše skupnosti tudi potencialni člani »prenovljene« ZSMS. Računamo na vas. ZSMS je že vrsto let odprta in demokratična organizacija, zato ne žanje smpatij in podpore le med mladimi, pač pa tudi med ostalimi sloji prebivalstva. Odprtost, tako organizacijska kot vsebinska, ki smo jo doslej imenovali frontnost, je v poznih sedemdesetih in v začetku osemdesetih let začela nadomeščati priznavanje pluralistične družbe nasploh.

Novi statut je odprt za interesno, stanovsko, projektno in drugo organiziranje, ki ni pogojeno z individualnim članstvom v ZSMS. Določa avtonomnost, omogoča pa nekaj več notranje trdnosti v samem organizacijskem aparatu. Hkrati nudi odprte možnosti organizacijskih oblik tudi v sami organizaciji, še posebej ob občinski ravnih navzdol. S tem, ko se novi statut izogiba predpisovanju organizacijskih oblik na najnižjih ravneh, šele omogoča razvoj inovativnosti in izviritnosti samega članstva.

ZSMS je z novim statutom programsko precizneje definirana, hkrati pa se nima več za predstavnika celotne mlade populacije (čeprav mora nujno imeti to ambicijo), saj priznava možnost soobstoja tudi drugih podobnih organizacij.

Članstvo v ZSMS in kaki drugi politični organizaciji ali zvezi hkrati je prepuščeno odločitvi posameznika. (Tu je treba povedati, da se na tem vprašanju še lomijo kopja.)

Članstvo je opredeljeno precej širše, saj postane član ZSMS tisti, ki podpisuje pristopno izjavo, če je starejši od 15 let. Priprani smo namreč, da je nasilna politizacija najmlajših dediščina revolucionarnih in postrevolucionarnih časov. Da ZSMS takšno prakso prekine, zahtevamo ne le prihajajoče družbene spremembe, pač pa tudi upoštevanje številnih mednarodnih konvencij. Spodbujamo mejo (15 let) utemeljujemo z omejeno poslovno sposobnostjo, ki jo za to starost določa slovenska zakonodaja glede zaposlovanja.

Novi statut ne zamejuje več zgornje starostne meje (27 let). Z določanjem le-te je organizacija v preteklosti izgubila najbolj izkušene člane. Do sedaj tudi ni bilo dopuščeno, da bi bilo mogoče po tej starosti šele postati član ZSMS. Organizacija je bila tako potisnjena v položaj »valilnice« kadrov za »odrasle sestrške« organizacije.

Površno branje osnutka statuta daje vtis, da ukinja osnovne organizacije ZSMS kot temeljne organizacije ravni organizacije doslej. V resnici pa na ravni, nižji od občine dovoljuje vse organizacijske oblike, ki članom najbolj ustrezajo. V osnutku je predlagano, da je temeljna organizacijska raven, ki služi ZSMS za legalizacijo in legitimizacijo, občina. Občinske organizacije pa ne konstituira-jo več osnovne organizacije, pač pa člani ter interesne, projektno, stanovske in druge organizacije, združenja in gibanja. Minimalni pogoj za konstituiranje občinske organizacije je 25 (petindvajset) posameznikov. Ustanovitev občinske organizacije in njenih organov je možna z ustanovitvenim zborom.

Člani ZSMS plačujejo članarino, ki bo ostala v občinskih organizacijah, se pravi na temeljnih ravneh. Ne delamo si iluzij o finančno samostojni ZSMS. Najpomembnejši vir financiranja še vedno ostajajo proračuni DPS. Gre bolj za psihološki učinek — zavest o pripadnosti. Kako pa se bo članarina delila znotraj občinske organizacije, bomo zapisali v »Pravilih o organiziranju in delovanju OK ZSMS«.

NA KONCU ...

Predsedstvo OK ZSMS je na svoji zadnji seji odprlo evidentiranje za člane organov in sekretarja OK ZSMS Grosuplje ter rokovnik, po katerem naj bi bila programsko-volilna seja OK ZSMS Grosuplje 15. decembra. Zaradi smiselnosti in optimalnosti je bilo sprejeto stališče, da se istočasno skliče tudi ustanovitveni zbor. Če nam bo do takrat uspelo pripraviti »Pravila o delovanju in organiziranosti OK ZSMS«, bomo to tudi storili. Prvi pogoj za to pa je, da bomo do takrat zadostili vsem drugim statutarim pogojem, predvsem pa številu članov. Zato objavljam pristopno izjavo. Vse, ki ste pripravljeno stopiti v naše vrste, vabimo, da izpolnjene pristopne izjave pošljejo ali prinesejo na naš naslov.

PRISTOPNA IZJAVA

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Naslov:

Zaposlen (dijak, študent)

Izobrazba:

Izjavljam, da se strinjam s »Programskimi osnovami ZSMS« in želim postati član ZSMS.

V (na), dne

Podpis: